

709 Norsholms naturreservat

Klass 1

Motiv	BiFK	Topografisk karta	8G NV	X-koordinat	6488096
Yta (ha)	70,6	Ekonomisk karta	8671	Y-koordinat	1509453

Naturvärdesbedömning

Norsholms naturreservat med sitt omväxlande och tilltalande landskap har utomordentligt höga naturvärden knutna till ett stort antal grova ekar, en stor mängd död ved samt till stora arealer strandängar. Gamla ädellövträd, där vissa har utvecklat mulm, utgör livsmiljöer för många sällsynta hållevande vedinsekter. Insektsfaunan är mycket artrik och exklusiv med ett tjugotal sällsynta arter. Man finner bl a följande sårbara vedskalbaggar; ängern *Globicoronis rufitarsis*, svartbaggen gulbent kamklobagge (*Allecula morio*), bladhorningen läderbagge (*Osmoderma eremita*) och knäpparen smalknäppare (*Procaerus tibialis*). På trädens skrovliga bark trivs även krävande kryptogamer som de missgynnade gul dropplav och hjämbrosklav samt den missgynnade vedsvampen oxtungsvamp. Området ingår i det Europeiska nätverket för skyddad natur, Natura 2000, och är av nationellt intresse för naturvärden.

Beskrivning

Norsholms naturreservat utgör ett tilltalande kulturlandskap omfattande vackra ekhagar, hagmarkskullar, lövridåer och stora arealer strandängar invid Motala ström. Utmed östra sidan strömmen ligger en isälvsavlagring som i norr övergår i en mindre moränkulle. Motala ström är en värdefull lokal för bl a änder och fiskande häger under de isfria perioderna av vinterhalvåret. Området avsattes som reservat 1999 och ingår dessutom i det Europeiska nätverket för skyddad natur, Natura 2000.

Digerö ekhagar ligger strax väster om Norsholm, på södra sidan om Motala ström. Området avgränsas mot norr av Motala ström med strandängar. I väster är ekarna medelålders med något äldre undantag. Österut finns flackare moränholmar där ekarna står glesare. Träden är gamla med enstaka bjässar med midjemått över åtta meter i omkrets. Många av dessa träd är ihåliga och har utvecklat mulm. Död ved förekommer i form av kvarsittande grova grenar och nedfallna stamdelar liksom åtskilliga torrträd.

Ädellövmiljöer återfinns även längre norrut. En del av Norsholms slottspark ingår i reservatet. Den ligger norr om Norsholm och på östra sidan om Motala ström. Parken uppvisar en imponerande samling äldre lövträd. Dominerande arter är lönn, alm och parklind. Grova träd finns av flertalet arter. På västra sidan strömmen ingår ett par dungar med ädellövträd i en betad hagmark. Grov alm och lönn dominerar det täta trädskiktet.

På en moränkulle i naturreservatets nordöstra del ligger en hagmark som hyser en ovanligt stor mängd med lind. Närmast strömmen står en rad med alar. På toppen växer främst ek och i södra delen står några gamla björkar. Många lindar är grova och gamla liksom ekarna. Hålträd är vanliga. En brant mot öster är skuggad och delvis översilad. Floran är genom gödselpåverkan ordinär men i de torra sydkanterna växer t ex backnejlika, solvända och rödklint. I södra delen finns rösen från forna dagar på bergryggen. I hagen ingår även stora strandängsbeten.

Områdets gamla ädellövträd utgör livsmiljö åt en stor mängd vedlevande organismer. I Digerö ekhagar har en insektsinventering utförts och man fann en mycket artrik och exklusiv insektsfauna med ett tjugotal sällsynta arter. Här finns sårbara arter som ängern *Globicoronis rufitarsis*; svartbaggen gulbent kamklobagge (*Allecula morio*);

tjuvbaggen nästtjuvbagge (*Ptinus sexpunctatus*); knäpparna kardinalfärgad rödrock (*Ampedus cardinalis*) och smalknäppare (*Procræus tibialis*); bladhorningen läderbagge (*Osmoderma eremita*); kortvingarna *Hapalareæ vilis* och *Plectrophloeus nitidus*; mörkbaggen avlång flatbagge (*Grynocharis oblonga*). Här finns även missgynnade arter som ögonbaggen mörk ögonbagge (*Euglenes oculatus*); trädsvampbaggen ljusfläckig vedsvampbagge (*Mycetophagus piceus*); fuktbyggarna *Cryptophagus confusus* och bälgetingfuktbagge (*Cryptophagus micaceus*); trägnagarna *Xyletinus pectinatus* och *Gastrallus immarginatus*; knäpparna rödpalpad rödrock (*Ampedus hjorti*) och orange rödrock (*Ampedus nigroflavus*); jordsvampbaggen *Nemadus colonoides*.

På trädens skrovliga bark växer en värdefull kryptogamflora med de missgynnade arterna gul dropplav, hjälmbrösklav samt oxtungsvamp. Man finner även lavar som lönnlav, gulpudrad spiklav, sotlav, ljuskantad sköldlav, kyrkogårdslav och brun nållav.

Invid Roxens utlopp i södra delen ligger ett större strandkärr som är svagt beteshävdad och bevuxet med tuvor av vasstarr, rörflen, jättegröe och vassvingel. På en av fastmarksholmarna i kärret ligger ruinen av den gamla biskopsborgen Munkeboda. Holmarna är bevuxna med några grova ekar och enstaka rönn.

Strandängarna hävdas inte idag, men har en stor potential att bli mycket fina vid återupptagen hävd.

Åtgärder och bibehållande av värden

Alla åtgärder som kan skada området naturvärden skall undvikas. Området sköts enligt gällande skötselplan.